მოსახლეობა

1. საკონტაქტო ინფორმაცია	
1.1. საკონტაქტო ორგანიზაცია	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი)
1.2. საკონტაქტო ორგანიზაციის ერთეული	მოსახლეობის აღწერისა და დემოგრაფიული სტატისტიკის დეპარტამენტი
1.3. საკონტაქტო პირი	შორენა წიკლაური
1.4. საკონტაქტო პირის ფუნქცია	მოსახლეობის აღწერისა და დემოგრაფიული სტატისტიკის დეპარტამენტის უფროსი
1.5. საკონტაქტო პირის საფოსტო მისამართი	ქ. თბილისი, 0180, ცოტნე დადიანის 30
1.6. საკონტაქტო პირის ელექტრონული ფოსტის მისამართი	shtsiklauri@geostat.ge
1.7. საკონტაქტო პირის ტელეფონი	+ 995 32 236 72 10 (601)
1.8. საკონტაქტო პირის ფაქსი	-

2. მეტამონაცემების განახლება	
2.1. მეტამონაცემების ბოლო სერტიფიცირება	2022 წ. 29 აპრილი
2.2. მეტამონაცემების ბოლო გამოქვეყნება	2022 წ. 29 აპრილი
2.3. მეტამონაცემების ბოლო განახლება	2022 წ. 29 აპრილი

3. სტატისტიკური მონაცემების წარმოდგენა

3.1. მონაცემების აღწერა

მოსახლეობის რიცხოვნობა და მისი შემადგენლობა განისაზღვრება ყოველი წლის დასაწყისისთვის. ზუსტი მონაცემები მოსახლეობის რიცხოვნობისა და მისი შემადგენლობის შესახებ მიიღება მოსახლეობის საყოველთაო აღწერებით, ხოლო აღწერათაშორის პერიოდში მოსახლეობის რიცხოვნობა გაიანგარიშება 1 იანვრის მგომარეობით და მიიღება ბუნებრივი მატებისა და გარე მიგრაციის გათვალისწინებით.

მოსახლეობა – ქვეყანაში 12 თვითა და მეტი ხნით მცხოვრები **მუდმივი მოსახლეობა**. აგრეთვე ის მოსახლეობა, რომელთა ქვეყანაში ყოფნა არ აღემატება 12 თვეს, მაგრამ აპირებს დარჩენას 12 თვეზე მეტ ხანს.

3.2. კლასიფიკაციის სისტემა

საქართველოს ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების კლასიფიკატორი.

3.3. სექტორის მოცვა

მონაცემები (შესაბამის წლებში) არ მოიცავს ოკუპირებულ ტერიტორიებს.

მოსახლეობის განაწილება ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების (რეგიონების, მუნიციპალიტეტებისა და თვითმმართველი ქალაქების, საქალაქო ტიპის დასახლებების) მიხედვით ეფუძნება საქართველოს ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების კლასიფიკატორს.

3.4. სტატისტიკური ცნებები და განსაზღვრებები

მოსახლეობის რიცხოვნობა – ქვეყნის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებთა ერთობლიობა დროის მოცემულ მომენტში. მოსახლეობის რიცხოვნობა გაიანგარიშება 1 იანვრის მგომარეობით და მიიღება ბუნებრივი მატებისა და გარე მიგრაციის გათვალისწინებით.

მოსახლეობის საშუალო წლიური რიცხოვნობა – წლის განმავლობაში მოსახლეობის საშუალო რიცხოვნობა, რომელიც გამოითვლება წლის შუა პერიოდისათვის, როგორც წლის დასაწყისისა და წლის დასასრულისათვის არსებული მოსახლეობის რიცხოვნობათა საშუალო არითმეტიკული.

მოსახლეობის სიმჭიდროვე – მოცემული ტერიტორიის დასახლებულობის დონე. გამოისახება საერთო ფართობის ერთეულზე (1 კმ^2-ზე) მუდმივად მცხოვრებთა რიცხოვნობით.

ბუნებრივი მატება – სხვაობა ცოცხლად დაბადებულთა და გარდაცვლილთა რიცხოვნობას შორის წლის განმავლობაში.

გარე მიგრაციული სალდო – სხვაობა იმიგრანტებისა და ემიგრანტების რიცხოვნობას შორის წლის განმავლობაში.

ასაკი – მოსახლეობის ასაკი გამოითვლება 1 იანვრის მდგომარეობით. გაიანგარიშება როგორც შესრულებულ წელთა რიცხვი დაბადებიდან საანგარიშო პერიოდამდე.

მოსახლეობის მედიანური ასაკი – ასაკი, რომელთან შედარებითაც ქვეყნის მოსახლეობის ერთი ნახევარი უფროსია, მეორე ნახევარი კი – უმცროსი.
ასაკის დატვირთვის კოეფიციენტები – ახასიათებს მოსახლეობის ასაკობრივ სტრუქტურას და მოიცავს შემდეგ მაჩვენებლებს: **დატვირთვის კოეფიციენტი** – 0-14 წლის და 65 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობის რიცხოვნობა ყოველ ას 15-64 წლის პირზე; **ახალგაზრდა ასაკის დატვირთვის კოეფიციენტი** – 0-14 წლის ასაკის მოსახლეობის რიცხოვნობა ყოველ ას 15-64 წლის პირზე; **მოხუცებული ასაკის დატვირთვის კოეფიციენტი** – 65 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობის რიცხოვნობა ყოველ ას 15-64 წლის პირზე.
საქალაქო დასახლება – დასახლება, რომლის ტერიტორიაზე განლაგებულია სამრეწველო საწარმოები, ტურისტულ, სამკურნალო და სოციალურ-კულტურულ დაწესებულებათა ქსელი და რომელიც ასრულებს ადგილობრივი ეკონომიკურ-კულტურული ცენტრის ფუნქციებს. ქალაქის ინფრასტრუქტურა ორიენტირებული არ არის სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის განხორციელებაზე. ქალაქის კატეგორიას შეიძლება მიეკუთვნოს დასახლება, რომლის რეგისტრირებულ მოსახლეთა რიცხოვნობა 5000-ზე მეტია.
სასოფლო დასახლება – დასახლება, რომლის საზღვრებში ძირითადად მოქცეულია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა და სხვა ბუნებრივი რესურსები და რომლის ინფრასტრუქტურა არსებითად ორიენტირებულია სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის განხორციელებაზე.

3.5. სტატისტიკური ერთეული

კაცი.

3.6. სტატისტიკური პოპულაცია

ქვეყნის ტერიტორიაზე მცხოვრები მუდმივი მოსახლეობა.

3.7. საანგარიშო არეალი

მოიცავს მთელი ქვეყნის მონაცემებს ოკუპირებული ტერიტორიების გარდა, მათ შორის რეგიონების, მუნიციპალიტეტებისა და თვითმმართველი ქალაქების, საქალაქო და სასოფლო დასახლებების მიხედვით, საქართველოს ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების კლასიფიკატორის შესაბამისად.

3.8. დროის მოცვა

1897, 1917, 1920-1989 – მოსახლეობის რიცხოვნობა საქალაქო და სასოფლო დასახლებების მიხედვით;
1897, 1926, 1939, 1959, 1970, 1979, 1989 – მოსახლეობის რიცხოვნობა საქალაქო და სასოფლო დასახლებების, ასაკის და სქესის მიხედვით (აღწერის შედეგები);
1980 წლიდან – მოსახლეობის რიცხოვნობა 1 იანვრის მდგომარეობით, საქალაქო და სასოფლო დასახლებების, რეგიონების, თვითმმართველი ერთეულების და საქალაქო ტიპის დასახლებების (დაბები და ქალაქები) მიხედვით;
1990 წლიდან – მოსახლეობის რიცხოვნობა ასაკის და სქესის მიხედვით;
2002-2014 – მოსახლეობის რიცხოვნობა ასაკის, სქესის, რეგიონების და საქალაქო და სასოფლო დასახლებების მიხედვით.

3.9. საბაზო პერიოდი

-

4. ზომის ერთეული

რიცხოვნობა, პროცენტი (%).

5. საანგარიშო პერიოდი

კალენდარული წელი.

6. ინსტიტუციური მანდატი

6.1. სამართლებრივი აქტები და სხვა შეთანხმებები

საქართველოს კანონი „ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ“;
https://www.geostat.ge/media/20591/1.saqstatis_kanoni.pdf
სტატისტიკურ სამუშაოთა ყოველწლიური პროგრამა;
https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/307/statistikur-samushaota-programa
საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის დებულება.
https://www.geostat.ge/media/20600/10%2Csaqstatis-konsolidirebuli-debuleba.pdf

6.2. მონაცემთა გაზიარება

- მემორანდუმი საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს შორის თანამშრომლობის შესახებ;
- მემორანდუმი სსიპ შემოსავლების სამსახურსა და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურს შორის თანამშრომლობის შესახებ.

7. კონფიდენციალურობა

7.1. კონფიდენციალურობა – პოლიტიკა

1. საქართველოს კანონი „ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ“:
   - კანონის მე-4 მუხლის თანახმად, ოფიციალური სტატისტიკის მწარმოებლის მიერ სტატისტიკური მიზნებისათვის შეგროვებული, ფიზიკური და იურიდიული პირების შესახებ მონაცემები მკაცრად კონფიდენციალურია და მხოლოდ სტატისტიკური მიზნებისათვის გამოიყენება.
   - კანონის 28-ე მუხლის (სტატისტიკურ მონაცემთა კონფიდენციალურობის დაცვა) თანახმად, 1. ოფიციალური სტატისტიკის წარმოების მიზნით შეგროვებული მონაცემები კონფიდენციალურია, თუ ისინი იძლევა დაკვირვების ერთეულის იდენტიფიცირების საშუალებას ან თუ მათი მეშვეობით შესაძლებელია ამგვარი მონაცემების დადგენა. 2. დაუშვებელია კონფიდენციალური სტატისტიკური მონაცემების გაცემა და გავრცელება ან მათი არასტატისტიკური მიზნით გამოყენება, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული გამონაკლისებისა. 3. ოფიციალური სტატისტიკის წარმოებისას სავალდებულოა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესებით საიდენტიფიკაციო მონაცემების, მათ შორის, ასეთი მონაცემების შემცველი სტატისტიკური კვლევის ამსახველი კითხვარების განადგურება ან განცალკევებით შენახვა.
   - კანონის 29-ე მუხლის თანახმად, საქსტატის ორგანოებში დასაქმებულებს ეკრძალებათ სტატისტიკური კვლევის მიზნით შეგროვებული და დამუშავებული კონფიდენციალური სტატისტიკური მონაცემების გამოყენება და გავრცელება.

   https://www.geostat.ge/media/20591/1.saqstatis_kanoni.pdf
2. „მონაცემების კონფიდენციალურობის პოლიტიკა საქსტატში“
   https://www.geostat.ge/media/20607/17.konfidencialurobis-brzaneba.pdf
3. „საჯარო სარგებლობის მიკრომონაცემების გავრცელების პოლიტიკა საქსტატში“
   https://www.geostat.ge/media/20609/19.microdata-brzaneba.pdf
4. საქართველოს კანონი „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“.
   https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437

7.2. კონფიდენციალურობა – მონაცემებთან მოპყრობა

- კონფიდენციალურობის დაცვის სახელმძღვანელოები.
- საქსტატში დასაქმებულის მიერ წერილობით აღიარებული ვალდებულებები სამსახურებრივი საქმიანობის შედეგად მიღებული/შეგროვებული მონაცემების კონფიდენციალურობის უზრუნველყოფის შესახებ.

8. გამოქვეყნების პოლიტიკა

8.1. გამოქვეყნების კალენდარი

მონაცემთა გავრცელების თარიღები განსაზღვრულია სტატისტიკურ სამუშაოთა კალენდრით, რომელიც განთავსებულია საქსტატის ვებ-საიტზე და საჯაროდ ხელმისაწვდომია.

8.2. გამოქვეყნების კალენდარზე ხელმისაწვდომობა

https://www.geostat.ge/ka/calendar

8.3. მომხმარებელთა ხელმისაწვდომობა

მონაცემები ხელმისაწვდომია ყველა კატეგორიის მომხმარებლისთვის ერთდროულად.

9. გავრცელების სიხშირე

ყოველწლიური.

10. ხელმისაწვდომობა და მკაფიოობა

10.1. პრეს–რელიზები

პრეს-რელიზი წარმოადგენს მოსახლეობის რიცხოვნობის შესახებ ოფიციალურ პუბლიკაციას, რომელიც ქვეყნდება ელექტრონულად წელიწადში ერთხელ ქართულ და ინგლისურ ენებზე:
https://www.geostat.ge/ka/news?year=&month=&category=9

10.2. პუბლიკაციები

კრებული „დემოგრაფიული ვითარება საქართველოში“ ქართულ და ინგლისურ ენებზე, ელექტრონული ვერსია:
https://www.geostat.ge/ka/single-categories/114/mosakhleoba

10.3. ონლაინ მონაცემთა ბაზა

მონაცემები განთავსებულია საქსტატის საიტზე PC-Axis-ის მონაცემთა ბაზაში:
http://pc-axis.geostat.ge/PXWeb/pxweb/ka/Database

10.4. მიკრომონაცემებზე ხელმისაწვდომობა

-

10.5. სხვა

-

10.6. დოკუმენტაცია მეთოდოლოგიაზე

დემოგრაფიული პორტალი:
http://database.geostat.ge/pyramid/index.php?lang=ka

10.7. დოკუმენტაცია ხარისხის შესახებ

-

11. ხარისხის მართვა

11.1. ხარისხის უზრუნველყოფა

სტატისტიკური პროცესების და პროდუქტების ხარისხის უზრუნველსაყოფად საქსტატი ხელმძღვანელობს ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლით „ოფიციალური სტატისტიკის ძირითადი პრინციპები", აგრეთვე ევროპის სტატისტიკის პრაქტიკის კოდექსით, გაეროს ოფიციალური სტატისტიკის ფუნდამენტური პრინციპებით და ევროპის სტატისტიკის სისტემის ხარისხის უზრუნველყოფის ჩარჩოთი (QAF).

11.2. ხარისხის შეფასება

საქსტატის მეთოდოლოგიის და ხარისხის მართვის სამმართველო დარგობრივ დეპარტამენტებთან ერთად პასუხისმგებელია წარმოებული სტატისტიკური პროდუქტების და პროცესების ხარისხზე. სამმართველო ატარებს სტატისტიკური პროცესების ხარისხის აუდიტს და აფასებს სტატისტიკურ პროდუქტებთან და პროცესებთან დაკავშირებულ რისკებს. საქსტატში შემუშავებულია პოლიტიკის დოკუმენტები, სახელმძღვანელოები და სამუშაო პროცესების აღწერილობები. ეს დოკუმენტები უზრუნველყოფენ სტატისტიკური პროცესების და პროდუქტების სტანდარტიზებას და ხარისხის უზრუნველყოფის ერთიანი სისტემის ჩამოყალიბებას.

12. შესაბამისობა

12.1. მომხმარებელთა მოთხოვნები

ძირითადი მომხმარებელია: სახელმწიფო მმართველობის ცენტრალური და ადგილობრივი ორგანოები, აკადემიური წრეები, სტუდენტები, საერთაშორისო ორგანიზაციები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, მედია, მოქალაქეები.
მონაცემები ძირითადად გამოიყენება: ქვეყანაში დემოგრაფიული სურათის გასაშუქებლად, ნაშრომების, თემების, ანალიზის, პრეზენტაციების მოსამზადებლად და სხვა მიზნებისთვის.

12.2. მომხმარებელთა კმაყოფილება

2019 წლის ოქტომბერში ჩატარდა მომხმარებელთა კმაყოფილების გამოკვლევა, რომლის მიზანი იყო მომხმარებლების მიერ სტატისტიკური მონაცემების ხარისხის შეფასების ანალიზი და მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესების გზების შესწავლა. გამოკვლევის ანგარიში განთავსებულია საქსტატის ვებ-საიტზე:
https://www.geostat.ge/ka/single-news/1746/statistikuri-informatsiis-momkhmarebelta-kmaqofilebis-gamokvleva-2019-tseli

12.3. სისრულე

ხელმისაწვდომია შემდეგი მონაცემები:
- მოსახლეობის რიცხოვნობა საქალაქო და სასოფლო დასახლებების, რეგიონების, თვითმმართველი ერთეულების და საქალაქო ტიპის დასახლებების (დაბები და ქალაქები) მიხედვით;
- მოსახლეობის რიცხოვნობა ასაკის და სქესის მიხედვით.

13. სიზუსტე და სანდოობა

13.1. ზოგადი სიზუსტე

-

13.2. შერჩევითი ცდომილება

-

13.3. არაშერჩევითი ცდომილება

-

14. დროულობა და პუნქტუალურობა

14.1. დროულობა

მონაცემები ქვეყნდება საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან 4 თვის შემდეგ.

14.2. პუნქტუალურობა

მონაცემთა გამოქვეყნება ხდება სტატისტიკური სამუშაოების პროგრამაში მითითებული თარიღის შესაბამისად. გამოქვეყნების თარიღების დარღვევის ფაქტს ადგილი არ ჰქონია.

15. თანამიმდევრულობა და შესადარისობა

15.1. შესადარისობა – გეოგრაფიული

მონაცემები გროვდება და მუშავდება ერთი და იგივე მეთოდოლოგიითა და განმარტებებით ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონებისა და თვითმმართველი ერთეულებისთვის (თვითმმართველი ქალაქები და მუნიციპალიტეტები).

15.2. შესადარისობა – დროში

მონაცემები გროვდება და მუშავდება ერთი და იგივე მეთოდოლოგიითა და განმარტებებით მთელი განსახილველი პერიოდის განმავლობაში.

15.3. თანამიმდევრულობა – სტატისტიკურ მიმართულებებს შორის

-

15.4. თანამიმდევრულობა – შიდა

-

16. დანახარჯები და დატვირთვა

ბუნებრივი მოძრაობის და მიგრაციის მონაცემების მოწოდება ხდება ადმინისტრაციული წყაროების მიერ და არ მოითხოვს დამატებით დანახარჯებს.

17. მონაცემთა გადასინჯვა

17.1. მონაცემთა გადასინჯვა–პოლიტიკა

სტატისტიკურ მონაცემთა გადასინჯვის პოლიტიკა ხელმისაწვდომია საქსტატის ვებ-საიტზე:
https://www.geostat.ge/media/44385/Revision-policy-and-error-correction_Geo.pdf

17.2. მონაცემთა გადასინჯვა–პრაქტიკა

აღწერათა შორის პერიოდში მოსახლეობის გადაანგარიშება ხდება აღწერის შედეგების და შესაბამისი წლების დემოგრაფიულ მონაცემებზე დაყრდნობით.
2014 წლის მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის შედეგებმა დღის წესრიგში დააყენა წინა წლების ძირითადი დემოგრაფიული მონაცემების გადაანგარიშებისა და განახლების აუცილებლობა. 2018 წელს ხელმისაწვდომი გახდა 1994-2014 წლების ძირითადი დემოგრაფიული მონაცემების გადაანგარიშებული შედეგები.
დეტალური ინფორმაცია ხელმისაწვდომია საქსტატის ვებ-საიტზე:
https://www.geostat.ge/ka/single-archive/3199

18. სტატისტიკური დამუშავება

18.1. პირველადი მონაცემები

რეგისტრირებული დაბადებებისა და გარდაცვალებების შესახებ ელექტრონულ ბაზებს საქსტატი იღებს სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოდან, ხოლო სამედიცინო ცნობების ელექტრონულ ბაზებს – სსიპ „ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრიდან";
ემიგრანტებისა და იმიგრანტების შესახებ ინფორმაციას საქსტატი იღებს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროდან.

18.2. მონაცემთა შეგროვების სიხშირე

პირველადი მონაცემები გროვდება უწყვეტად. მონაცემებს ბუნებრივი მოძრაობის შესახებ საქსტატი იღებს კვარტალურად, ხოლო მიგრაციის მონაცემებს – წლიურად.

18.3. მონაცემთა შეგროვება

წლის განმავლობაში დემოგრაფიული შემთხვევების შესახებ ინფორმაციის შეგროვება ხდება სრულად.

18.4. მონაცემთა კონტროლი

მონაცემების გამოქვეყნებამდე ხორციელდება მონაცემების გაწმენდა და ლოგიკური კონტროლი. ასევე ხორციელდება სხვადასხვა ადმინისტრაციული წყაროების ერთმანეთთან დაკავშირება.

18.5. მონაცემთა გაანგარიშება

ბუნებრივი მოძრაობის და მიგრაციის მონაცემთა გაწმენდის და დაზუსტების შემდეგ ხდება მოსახლეობის რიცხოვნობის (1 იანვრის მდგომარეობით და საშუალო წლიური) გაანგარიშება როგორც ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების, ისე სქესისა და ასაკის მიხედვით.

18.6. მოსწორება

-

19. კომენტარი
-